

UCHWAŁA NR 410/LXI/2022
RADY GMINY PRZECHLEWO

z dnia 29 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) Rada Gminy Przechlewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2030, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr 184/XXXI/2017 Rady Gminy Przechlewo z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przechlewo.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przechlewo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy

Mirosław Kasperowicz

Załącznik do Uchwały Nr 410/LXI/2022

Rady Gminy Przechlewo

z dnia 29 listopada 2022

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY PRZECHLEWO NA LATA 2023 – 2030**

I. WSTĘP

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Przechlewo.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało diagnozą zjawiska przemocy na terenie Gminy Przechlewo w oparciu o dostępną dokumentację.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie w Gminie Przechlewo ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2023 – 2030. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249). Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie to m.in.:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zmianami),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zmianami),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zmianami),
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359),
5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Gminy Przechlewo,
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”.

III. WPROWADZENIE

Zjawisko przemocy w rodzinie należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, i sposób życia. Niebagatelną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być zatem skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także kluczowym zagrożeniem dla rodziny.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związanych z tym zagadnieniem. Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to: jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami jak intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodując cierpienie i ból.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

V. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Teren Gminy Przechlewo.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przechlewo na lata 2023 - 2030 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Zespół Interdyscyplinarny w Przechlewie ,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie,
- Posterunek Policji w Przechlewie,
- Komendę Powiatową Policji w Człuchowie,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przechlewie,
- placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Przechlewo,
- placówki kultury,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” w Przechlewie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie,
- Sąd Rejonowy w Człuchowie,
- Prokuraturę Rejonową w Człuchowie,
- kuratorów sądowych oraz organizacje pozarządowe i Kościoły.

VII. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE PRZECHLEWO

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Jest stosowana w obszarach planowania. W przypadku Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu polityki społecznej oraz szans i zagrożeń jakie przed nim stoją.

Diagnoza problemu zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Przechlewo oraz potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez specjalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, pozwoliły na sporządzenie analizy SWOT, której wyniki zostały przedstawione w tabeli nr 1.

tabela nr 1. Analiza SWOT

Czynniki wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, m.in. GKRPA, Policja, służba zdrowia, oświata, kuratorzy, prokuratura, kościoły; - zapewnienie rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy dostępu do bezpłatnego specjalistycznego wsparcia oraz innej pomocy np. materialnej; - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Przechlewo; - organizowanie systematycznych szkoleń dla kadry i podmiotów w Zespole Interdyscyplinarnym; - działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego GKRPA; - wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskiej Karty” - informacje na stronie internetowej Ośrodka, tablicach ogłoszeń dot. zjawiska przemocy w rodzinie; - kampanie społeczne na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym; - upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak narzędzia wykonawczego wobec sprawców przemocy do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych; - zbyt mała dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego, terapeuty uzależnień; - brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy; - małe doświadczenie w stosowaniu standardów i procedur interwencji dla niektórych instytucji systemu (placówek służby zdrowia, oświaty) w przypadkach przemocy w rodzinie; - zjawisko silnie zakorzenione środowisku; - wypalenie zawodowe wywołane m.in. nadmiarem obowiązków zawodowych, przeżywaniem silnych emocji w kontakcie z problemem przemocy, nieświadomością własnych kompetencji zawodowych i możliwości pomocy; - mała liczba na terenie gminy organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - brak grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Czynniki zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - zmiany prawa umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą; - wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz rosnąca liczba osób objętych leczeniem odwykowym; - zmiana postaw społecznych; - zwiększanie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie; - wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji działających w obszarze przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu; - brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej; - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc w rodzinie; - utrzymujące się w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy; - brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy; - niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy.

Źródło: Opracowanie własne

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Przechlewo

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie doszło do wielu istotnych zmian prawnych, które w znaczący sposób wpłynęły na działania skierowane do zatrzymania przemocy domowej. Zmianą taką jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą poprzez możliwość żądania, aby sąd w oparciu o przepisy kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał osoby stosujące przemoc do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i otoczenia. Osoba tak musi opuścić niezwłocznie mieszkanie.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Diagnozę

oparto na danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie w tym Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Posterunku Policji w Przechlewie .

Z danych ewidencji ludności wynika, że wg stanu na dzień 31.12.2021 r. w Gminie Przechlewo mieszkało 6218 osób, w tym:

- od 0 - 18 roku życia - 1372 osoby
- od 19 - 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni - 3741 osób
- powyżej - 1105 osób

Jednym z powodów udzielonego wsparcia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie jest przemoc w rodzinie. Poniższa tabela przedstawia rodziny objęte wsparciem z pomocy społecznej, w tym dotknięte przemocą domową.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie w latach 2019 – 2021

wyszczególnienie	lata		
	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem	204	180	183
Liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z przemocą w rodzinie	1	1	2

Źródło: Sprawozdanie MRiPS z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za 2019, 2020, 2021 rok.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie wynika, że z każdym kolejnym rokiem zmniejsza się liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ale mniej więcej na takim samym poziomie utrzymuje się liczba rodzin w związku z występowaniem przemocy w rodzinie. Świadczyć to może o tym, że przemoc domowa dotyka nie tylko klientów pomocy społecznej, a w znacznej mierze rodziny z tzw. „dobrych domów”.

Z danych Posterunku Policji w Przechlewie wynika, że funkcjonariusze policji w latach 2019 – 2021 przeprowadzili 292 interwencje domowe. W tabeli nr 3 przedstawione są działania Policji w poszczególnych latach.

Tabela nr 3. Działania Policji w Gminie Przechlewo w latach 2019 - 2021

Wyszczególnienie	lata		
	2019	2020	2021
Liczba interwencji domowych	71	108	113
Liczba interwencji zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	20	25	22
Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia	14	8	6
Liczba zgłoszeń o leczenie uzależnienia	2	8	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Posterunku Policji w Przechlewie

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że co roku wzrasta liczba interwencji Policji w związku z przemocą domową. Podobnie przedstawiają się dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Przechlewie dotyczące liczby „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Zespołu na przestrzeni lat 2019 – 2021.

Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art. 9a ust. 2 wskazała podmioty, które zobowiązane są do stosowania procedury „Niebieskie Karty”.

Podmiotami tymi są przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia.

Szczegółowe zasady sporządzania Niebieskiej Karty zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzoru formularza „Niebieskie Karty” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz.1245).

W Zespole Interdyscyplinarnym w latach 2019 – 2021 zarejestrowano 100 Niebieskich Kart, w tym realizacja procedury z lat poprzednich odbywała się w 30 przypadkach.

W tabeli nr 4 przedstawiono ilość założonych Niebieskich Kart przez uprawnione podmioty.

Tabela nr 4. Ilość założonych Niebieskich Kart w latach 2019 – 2021

Instytucja uprawniona do założenia Niebieskiej Karty	lata		
	2019	2020	2021
Policja	20	25	22
GOPS	2	3	0
Oświata	0	0	0
GKRPA	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Jak widać z powyższego zestawienia, instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” jest Policja.

W tabeli nr 5 przedstawiono osoby doznające przemocy.

Tabela nr 5. Osoby doznające przemocy.

Osoby doznające przemocy	lata		
	2019	2020	2021
Kobiety	12	29	14
Mężczyźni	6	4	2
Dzieci	6	1	6

Źródło; opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego.

W tabeli nr 6 przedstawiono dane dotyczące osób stosujących przemoc z podziałem na płeć, w tym sprawcy nadużywający alkoholu.

Tabela nr 6. sprawcy przemocy ze względu na płeć i z problemem alkoholowym.

wyszczególnienie	Lata / płeć					
	2019		2020		2021	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety

Sprawcy ogółem	22	0	25	3	19	3
W tym z problemem alkoholowym	17	0	19	1	17	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z analizy dokumentacji Niebieskiej Karty wynika, że osobami doznającymi przemocy są najczęściej kobiety a sprawcami mężczyźni. Osoby stosujące przemoc często nadużywają alkoholu.

Praca z rodziną, gdzie wystąpił problem przemocy wymaga uwagi i pracy różnych instytucji.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła jako zadanie obowiązkowe gminy tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W gminie Przechlewo Zespół Interdyscyplinarny działa od 2011 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnego ośrodka pomocy społecznej, oświaty, kultury, służby zdrowia i kuratorzy sądowi. Zespół tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie. W tabeli nr 7 przedstawiono posiedzenia ilościowe Zespołu i Grup Roboczych.

Tabela nr 7. Liczba spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

wyszczególnienie	lata		
	2019	2020	2021
Liczba posiedzeń ZI	4	4	4
Liczba posiedzeń GR	58	70	94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego.

Biorąc pod uwagę przeprowadzoną diagnozę w obszarze problematyki przemocy w rodzinie, jak również dokonaną ewaluację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przechlewo, należy:

- nadal prowadzić działania informujące o możliwości uzyskania wsparcia a tym samym zwiększenia świadomości na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy;
- usprawniać współpracę pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- prowadzić działania profilaktyczne poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;

- zapewnić specjalistyczną ofertę pomocy osobom doznającym przemocy;
- podnosić kompetencje osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2023 – 2030 DLA GMINY PRZECHELEWO.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przechlewo został opracowany na lata 2023-2030. Program wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Przechlewo na lata 2021 – 2030. Ponadto Program odpowiada zadaniom przypisanym gminom w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Podstawą Programu jest zasada interdyscyplinarności, zakładająca że wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie dotkniętej problemem przemocy muszą być planowane i realizowane przez przedstawicielami różnych instytucji. Istotne znaczenie ma koordynacja działań i rzeczywista współpraca między instytucjami działającymi na rzecz rodziny będącej w kryzysie.

Program cechuje także:

- **Systematyczność** - rozumiana jako możliwość rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Ogniwem tego systemu są pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zaangażowani bezpośrednio w pomoc poszczególnym członkom rodziny uwikłanej w przemoc domową.

- **Kompleksowość** – przemoc została ujęta w Programie jako zjawisko złożone, wieloaspektowe rozpatrywane w perspektywie prawnej, psychologicznej, społeczno-bytowej i moralnej.

Uwzględnienie tylu aspektów przemocy domowej pozwala na pełniejszą jej diagnozę, na dostrzeżenie jej skutków i konsekwencji. Szerszy kontekst zjawiska wskazuje także więcej możliwości oddziaływania w celu zapobiegania przemocy.

- **Efektywność** – Program zakłada pełną realizację celów i priorytetów działań w oparciu o diagnozę problemu oraz dokładne poznanie zjawiska. Program wymaga monitorowania i ewaluacji.

CEL GŁÓWNY:

„PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE, ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI POMOCY DLA RODZIN, W KTÓRYCH STOSOWANA JEST PRZEMOC, OCHRONA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ ZMNIEJSZANIE ROZMIARU PRZEMOCY W RODZINIE.”

Cele szczegółowe:

- podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna osobom dotkniętym przemocą,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności działań interwencyjnych,
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z występującym problemem,
- poszerzenie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i zagadnień związanych z przemocą wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych,
- zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji),
- współpraca z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, placówkami interwencji kryzysowej i innymi działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- stała edukacja środowiska lokalnego.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych celów operacyjnych:

- **Wsparcie rodzin, w których diagnozowana jest przemoc** - sposoby realizacji celu:
  - a) prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których diagnozowana jest przemoc;
  - b) udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie rodzinom dotkniętym przemocą;
  - c) prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw,
  - d) oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie;

e) podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

- **Pogłębianie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie** - sposoby realizacji celu:

a) podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie poprzez przygotowanie materiałów informacyjnych tj. ulotki, plakaty, broszury i umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych;

b) współuczestnictwo w kampaniach i programach społecznych dotyczących przemocy w rodzinie;

c) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Przechlewo profilaktyki przeciw agresji i przemocy np. poprzez organizowanie zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach wiejskich;

d) zajęcia z edukacji społecznej.

- **Poprawa skuteczności podejmowanych działań przez instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Przechlewo** - sposoby realizacji celu

a) zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Przechlewo poprzez wypracowanie aktywnej, stałej współpracy placówek oświatowych, służby zdrowia, gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych, kościoła oraz zespołu interdyscyplinarnego;

b) kontynuowanie wizyt przez pracowników socjalnych, przedstawicieli policji i kuratorów sądowych w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą;

c) profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

d) diagnozowanie, monitorowanie i reagowanie na niepokojące sytuacje mogące świadczyć o występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

IX. Przewidywane efekty realizacji programu

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,

- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,

- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy,

- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych włączonych w działania z obszaru przemocy domowej oraz poprawy współpracy w tym zakresie.

X. Finansowanie Programu

Zadania Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu Gminy Przechlewo, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie. Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

XI. Monitorowanie

Niniejszy program jest programem ramowym, wytyczającym kierunki działania, może podlegać uzupełnieniom i modyfikacjom. Wskaźniki osiągnięcia celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Przechlewo sprawozdanie z realizacji Programu. Ostateczne efekty realizacji Programu zostaną podsumowane w 2031 roku po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji.

Uzasadnienie

Do zadań własnych gminy na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz usprawni system pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Planowane działania stanowią kontynuację, ugruntowanie i intensyfikację poprzedniego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przechlewo.